

Rickey Iversen

Rickey Iversen fik en dom på 16 år for drab i 1997. Men allerede et helt år før kom han til Horsens. Det tilbragte han i en isolationscelle. I fagsproget hedder det 'varetægt i total isolation'. Først da han fik sin dom, blev isolationen hævet, og han blev flyttet til en fællesafdeling, hvor han fik samme muligheder og pligter som de andre fanger. Han arbejdede de næste 11 år hos maleren, snedkeren og smeden. I fritiden sang han i fængslets fangekor, var kirketjener, lærte at spille på guitar, og lærte sig kunsten at bygge strygeinstrumenter. Han endte som en anerkendt instrumentbygger. For at forstå det efterladte fængsel, er det godt at kende Rickeys historie, fordi der er spor efter ham overalt. Han har malet og dekoreret fængslets gange. Sammen med smeden har han lavet det nye spir, der pryder fængslet, efter at det gamle knækkede. Han har udsmykket askebægre, skraldespande, og hvad han ellers faldt over. Rickey afsonede i fængslet indtil det lukkede, hvorefter han blev overflyttet til Vridsløselille. Men det er en helt anden historie.

Instrumentbygger

På grund af et væddemål gik Iversen i gang med at bygge en cello. Det tog lang tid, men tid havde han nok af. Han læste om processen og kom i kontakt med en professionel instrumentbygger, som kom med råd. Han måtte også lave sit værktøj selv. Celloen blev færdig og solgt til en musiker. Siden har Iversen bygget og solgt adskillige strengeinstrumenter.

Mental flugt

"Jeg får en dejlig ro indeni, når jeg bygger instrumenter. Det er præcisionsarbejde, som skal passe på millimeter. Det kræver ro og tid. Når jeg arbejder med træet er det, som jeg slet ikke er herinde. Jeg spiller jo ikke selv, men forestiller mig, hvordan det vil lyde." Rickey Iversen 2006

"Jeg anede ikke, hvad en cello var. Men tiden går godt, når man har noget at rive i. Det er det det drejer sig om: at få tiden til at gå." Rickey Iversen 2012

Ikke alt er tilladt

Fængslet tillod, at Iversen byggede strengeinstrumenter i sin fritid. Men det var ikke en let proces. Hver gang, der var brug for en ny del eller et nyt værktøj, skulle det godkendes. Og ikke alt blev godkendt. F.eks. måtte han ikke lave et stemmejern. Det var nemlig et muligt våben. Men stemmejernet var vigtigt for projektet, så stemmejernet blev lavet illegalt og gemt væk.

Om arbejde

Fangerne havde pligt til at arbejde eller gå i skole. Det var en del af straffen. Fængslet forsøgte efter bedste evne at finde fornuftig beskæftigelse. Iversen, som er uddannet skiltemaler, startede f.eks. sin fængselskarriere med at arbejde i malerværkstedet. Over en årrække malede han bl.a. de fleste af fængslets gange. Han var senere hos smeden og snedkeren.

Om at bevare sig selv

Iversen var kirketjener i fængslets kirke. Han læste indgangsbøn og udgangsbøn, og han gjorde kirken parat til gudstjenesterne. Han sang også i koret. For Iversen var

koret og kirken vigtige fordi, "I koret og kirken er der plads og rum. Og man får lov til at være i fred. Det giver fred i sjælen. Man kommer ligesom værdigt gennem opholdet." Rickey Iversen 2012

Iversen havde en enkelt hvid skjorte. Den brugte han hver søndag, når han skulle i kirke. For at den kunne blive strøget, bestilte han et ærmestrygebræt gennem fængslets købmand. Strygebrættet var lille og kunne være i cellen. "Jeg tror det er sundt at skulle stå nybarberet og pæn i tøjet i kirken hver søndag morgen. Det er med til at holde en oppe." Rickey Iversen 2011

Fængselsmalerens skraldespand

Horsens Museums Fængselssamling rummer genstande, der med deres historier rører os, og tvinger os til eftertanke. Ofte på grund af deres triste baggrund, men ind imellem også fordi de er ekstraordinære beviser for menneskelig varme og overskud. Et godt eksempel på denne sidste type er fængselsmalerens skraldespand.

Fængslet i Horsens havde en maler. Han havde et værksted. Og i værkstedet havde han en skraldespand. Skraldespanden har en gang været en hel almindelig skraldespand. Sådant en alle os, der endnu ikke har en af de store plasticcontainere, sætter en stor papirpose fast i, som vi derefter fylder med ugens affald. Maleren brugte sin skraldespand helt som os andre, til affald. Det der adskiller den markant fra det normale, er dens udseende. Den er nemlig på et tidspunkt blevet malet i en cremet hvid farve, og oven på låget, er den derefter dekoreret med monogrammet SH og en kongekrone, indrammet med en linie og med ordet "Malerværkstedet". Dekorationen er i flere farver, og delvis udført med skabelon.

I 2009 indsamlede Horsens Museum genstande og historier overalt i det lukkede fængsel. Også i malerens værksted, hvor skraldespanden stod. Når man går rundt i så stor en bygning med så mange ting, historier og muligheder, er det ikke let at beslutte hvor grænsen skal trækkes mellem hvad der ikke skal indsamles, og hvad der skal. Men med skraldespanden var valget let. Den er nu en vigtig del af Horsens Museums Fængselssamling.

Den er dekoreret i en let genkendelig stil, der oser af kunstnerisk overskud. Og det er netop overskuddet, der gør skraldespanden til noget særligt. For det fandt vi ellers ikke mange eksempler på, i de forladte fængselsbygninger i 2009. Skraldespanden stikker ud, den pirrer ens fantasi, og man får lyst til at kende dens historie.

Ikke så underligt er skraldespanden uden signatur. Hvem sætter signatur på en skraldespand? Så udover at det var en dekoreret skraldespand fra malerværkstedet, vidste vi ingenting. Det gav til gengæld frit rum for fantasien. Gennem hele indsamlingskampagnen i 2009 bryggede indsamlingsholdet mange gode forslag sammen om skraldespandens historie.

Men en dag faldt alle forslagene til jorden med et brag. Rickey Iversen kom nemlig på besøg hos os i fængslet. Rickey har tidligere boet der som fange, og han hjælper museet med informationer. Den dag besøgte Rickey malerværkstedet for at hilse på Jane, der gik og dokumenterede og samlede genstande ind. Og det absolut første han sagde, var, "Nå, der står min skraldespand jo stadig."

Den *rigtige* skaldespande-historie er, at Rickey i en årrække arbejdede som medhjælper hos fængslets maler. At Rickey arbejdede der, var der i og for sig ikke noget underligt i. Han er nemlig uddannet skiltemaler. Når man som fange arbejdede for en af fængslets håndværkere (værkmestrene), havde de deres eget pausested, adskilt fra de ansatte. Hos maleren var det ude i selve værkstedet, strategisk placeret, så værkmesteren havde fuldt opsyn fra kontoret. Rickey har fortalt, at ud over at han jo så naturligt også kunne se maleren, så var det mest prægnante i hans udsigt, skraldespanden. Og den var ikke køn. Det tænkte Rickey så over dag, efter dag, efter dag, indtil han til sidst spurgte maleren, om han måtte male den. Og det måtte han.

Skraldespanden står nu som et fint eksempel på en af de meget vigtige faktorer i fængselslivet, nemlig tid, og hvordan man får den til at gå. Sjældent, hvis nogensinde før, har en skraldespand i brug, været gjort til genstand for så stor kunstnerisk omhu, omtanke og professionel dygtighed, samt sans for komposition, detaljer med en tvist af humor.